

Záverečná karta projektu

Názov projektu Evidenčné číslo projektu **APVV-15-0360****Rozmery revitalizácie etnickej minority na Slovensku: Interdisciplinárny záchranný výskum zanikajúcej etnickej skupiny Huncokárov.**Zodpovedný riešiteľ **prof. PhDr. Leoš Šatava, CSc.**Príjemca **Univerzita sv. Cyrila a Metoda v Trnave - Filozofická fakulta**

Názov pracoviska, na ktorom bol projekt riešený

katedra etnológie a mimoeurópskych štúdií, FF UCM, Trnava
ústav etnológie a sociálnej antropológie SAV, Bratislava

Názov a štát zahraničného pracoviska, ktoré spolupracovalo pri riešení

1.

Udelené patenty/podané patentové prihlášky, vynálezy alebo úžitkové vzory, ktoré sú výsledkami projektu

1.

Najvýznamnejšie publikácie (knihy, články, prednášky, správy a pod.) zhrňujúce výsledky projektu – uveďte aj publikácie prijaté do tlače

1. ADM: Slobodová Nováková, K.- Krajčovič, P.: Rozšírenie kultu sv. Vincenta na Slovensku a v Rakúsku ako výsledok migrácií alpských drevorubačov v priebehu 18. storočia. In: Slovak Ethnology/Slovensky Narodopis, 2020, 68 (1), 7-28, <https://doi.org/10.2478/se-2020-0001>, roč. 68, č.1, s.7-28.
2. ADM: Petranský, I.A.: Perzekúcie nemeckých drevorubačov v Modre v rokoch 1945-1950. In: Studia Historica Nitriensia, 2019, č.2, vol. 23, s. 488-507.
3. ADN: Danek, J.: Experiences and Suggestions of Immigration to the Territory of West Slovakia as Impulses to Realization of prosocial Education. In: Science for Education Today, 2020, 10, (2), 91-103. Research Electronic Journal. CC. ISSN 2658-6762. DOI: <http://dx.doi.org/10.15293/2658-6762.2002.06>.
4. ADN: Šatava, L.: Noví mluvčí v kontextu menšinových jazykú v Evropě a revitalizačních snah. In: Narodopisní revue, roč. 27, č. 4, s. 44-51.
5. ADN: Šatava, L.: New Speakers in the Context of the Minority Languages in Europe and the Revitalisation Efforts = Novi govorcí v kontekstu manjšinskih jezikov Evrope in revitalizacijski napori. In: Treatises and Documents = Razprave in gradivo : Journal of Ethnic Studies : revija za narodnostna vprašanja. s. 131-151.
6. ADN: Sirotová, M.: Multicultural education and Educational process at Slovak Universities. In: Journal of Language and Cultural Education, roč. 6, č. 1, 2018, s. 158-167.
7. ADM: Slobodová Nováková, K.: Minority languages in Europe in the context of revitalizing activities. In: XLinguae, roč. 11, č.3, 2018, s. 16-27.
8. ADM: Lenovský, L.: The Language, identity and culture of ethnic minorities in the

- centraleuropean context. in: *XLinguae*, roč. 11, č. 4, s. 125-142.
9. AAA: Šatava, Leoš: *Lužičtí Srbové na přelomu 20./21.století. Etnicita-jazyk-historie-kultura*. Praha: Epocha, 332s., ISBN: 9788075579645
10. AAA: Slobodová Nováková K. a kol.: *Huncokári- alpskí drevorubači na Západnom Slovensku. Historicko-etnologická syntéza špecifickej profesijnej skupiny*. Praha: Epocha 2020, 200s. ISBN 978-80-278-0002-5 , v tlači
11. AAA: Danek, J.- Labudová, E.- Lobotková, A.: *Výchova a vzdelávanie lesných ľudí na západnom Slovensku*. Nadlak: Vydavateľstvo Ivana Krasku, 2019, ISBN 978-973-107-156-5.
12. AAA: *Help us, save us, because we are dying! First attempts to rescue and revitalize Huncokars in Slovakia*. Edited by Katarína Slobodová Nováková and Leoš Šatava. Praha: Epocha, 2020, 200s. ISBN 978-80-278-0003-2, v tlači
13. AAA: Schuppener, G.: *Basiswissen Varietäten des Deutschen*. Rezensenten: Dušan Fedič, Martin Lachout. - 1. vyd. - Leipzig : Edition Hamouda, 2020. 109 s. - ISBN 978-3-95817-050-6.
14. AAA Schuppener, G.: *Sprache und germanischer Mythos im Rechtsextremismus*. Leipzig: Edition Hamouda, 2017, 260s., ISBN: 978-395817-027-8
15. *Minority v Európe II. Dokumentácia, prezentácia, revitalizácia*. Zborník z medzinárodnej vedeckej konferencie. Slobodová Nováková, K. (ed.), Nadlak : Vydavateľstvo Ivana Krasku, 128s., ISBN 978-973-107-153-4.
16. *ACB:UMATUM : učebnica huncokárskeho nárečia / Simona Fraščíková, Monika Hornáček Banášová, Dušan Fedič ; recenzenti Georg Schuppener, Ján Demčišák*. - 1. vyd. - Trnava : Univerzita sv. Cyrila a Metoda v Trnave, 2020. - 125 s. - ISBN 978-80-572-0055-0.
17. AEC: Fedič, D.: *Computer-based educational program : developing e-learning skills within German language training for specific purposes*. Príspevok je indexovaný v databáze Scopus. DOI 10.4324/9781351170086. In: *Interdisciplinary Research Approaches to Multilingual Education / edited by Vasilisa Kourtis-Kazoullis ... [et al.]*. - Abingdon / New York : Routledge, 2019. - (Routledge Research in Language Education).
18. AEC: Slobodová Nováková, K.: *Ethnolinguistic revitalization in a minority environment. An example of an isolated German minority in Slovakia*. In: *Mežkulturnaja komunikacija i mirovaja politika: sovremennye problemy = Cross-cultural communication and global affairs: current issues : sbornik materialov III Meždunarodnoj naučnoj konferencii : proceedings of the 3d International scientific conference / otv. red. O.N. Prochorova ; recenzenty: S.I. Garagulja, O.Ju. Romašina*. - Belgorod : Izdatel'skij dom Belgorod, 2019.
19. AED: Panczová, Z.: *Pôsobenie Franza J. Beranka na Slovensku v 30. a 40.rokoch 20.storočia. Výskum "Huncokárov" a Institut fur Heimatforschung*. In: *Etnologia Europae Centralis*, 2017.
20. *Slovník huncokárskeho nárečia / Simona Fraščíková, Monika Hornáček Banášová, Dušan Fedič ; recenzenti Georg Schuppener, Ján Demčišák*. - 1. vyd. - Trnava : Univerzita sv. Cyrila a Metoda v Trnave, 2020. - 108 s. - ISBN 978-80-572-0056-7.

Uplatnenie výsledkov projektu

1. v návrhu stratégie a štandardov v procese etnojazykovej a kultúrnej revitalizácie
2. v komunikácii vedcov, dotknutých skupín a verejnosti v oblasti revitalizácie minoritnej identity
3. v komunikácii medzinárodných vedeckých kapacít v oblasti revitalizácie zaniknutého minoritného jazyka
4. odporúčania štátnym inštitúciám, vzdelávacím inštitúciám v oblasti koncepcii metodík ochrany, revitalizácie a prezentácie minoritnej kultúry ako súčasť kultúrneho dedičstva Slovenska

Súhrn výsledkov riešenia projektu a naplnenia cieľov projektu v slovenskom jazyku (max. 20 riadkov)

Hlavným cieľom projektu bolo pomocou interdisciplinárneho prístupu zdokumentovať, interpretovať a vedecky analyzovať otázky zachovania spôsobu života, jazyka/dialektu, hodnotových orientácií a samotnej identity alpských/nemeckých drevorubačov Huncokárov a ich potomkov v slovenskom prostredí; prezentovať tieto výsledky formou vedeckých, populárno-vedeckých výstupov, slovníka a interaktívnych online výstupov; a aplikovať

výstupy v praxi podporou obnovy a revitalizácie huncokárskej kultúry a identity. Interdisciplinárny výskum spočíval v kombinovaní viacerých metodologických prístupov ako historického, archívneho výskumu, s terénnym kvalitatívnym a kvantitatívnym výskumom a lingvistickým výskumom, a ich analýze a interpretácii. Hlavnými výstupmi projektu sú zahraničná kolektívna vedecká monografia v anglickom jazyku: *Help us, save us, because we are dying! First attempts to rescue and revitalize Huncokars in Slovakia*. Edited by Katarína Slobodová Nováková and Leoš Šatava. Praha: Epoque, 2020, 200s. ISBN 978-80-278-0003-2, v tlači, ďalej vedecké zahraničné vedecké monografie v nemeckom a slovenskom jazyku.

V teoretickej rovine sa riešitelia zamerali na analýzu potenciálu a možností etnojazykovej revitalizácie potomkov skúmanej skupiny v komparáciami so svetovým trendom etnojazykovej revitalizácie a na návrh metodiky /štandardov etnojazykovej revitalizácie v slovenskom prostredí. Vzhľadom na interdisciplinaritu výskumného tímu sa výskum a následné publikačné výskumy niesli v štyroch oblastiach výskumu: história a historická geografia, germanistika, didaktika/špeciálna pedagogika a etnológia/ lingvistická antropológia. Výsledky svojich analýz riešitelia publikovali vo vedeckých štúdiách v 9 domácich a zahraničných databázovaných časopisoch (WoS, SCOPUS), v 6 zahraničných vedeckých monografiách, 2 zborníkoch z medzinárodnej vedeckej konferencie o minoritách, 30 článkoch v zahraničných časopisoch a zborníkoch.

Interdisciplinárny výskum a pokus o revitalizáciu identity a jazyka potomkov minority Huncokárov je unikátny a na Slovensku vôbec prvý krát realizovaný v takejto podobe a s takými dobrými výsledkami. Medzi dôležité didaktické výsledky zaraďujeme tvorbu a využívanie online slovníka a učebnice na výuku zaniknutého jazyka a vedeckú monografiu o vzdelávacom systéme horských ľudí.

Veľmi dôležitým výsledkom revitalizačných snáh zvonku je podnietenie komunity potomkov k zvýšenej aktivite a tvorbe vlastných revitalizačných stratégií. Znamená to, že odborne pripravené, realizované a presne cielené a hlavne vyžiadané aktivity zvonka (výskumy, zber dát, vedecké výstupy, vedecké a populárno-vedecké podujatia, audiovizuálna tvorba, osveta) vyprovokovali revitalizačné aktivity zvnútra (aktivity samotných členov komunity). Medzi významné výsledky výskumu zaraďujeme tiež nadviazanie a rozvíjanie medzinárodnej spolupráce s inštitúciami skúmajúcimi či realizujúcimi etnojazykovú revitalizáciu : SOAS University of London, Varšavská Univerzita: fakulta Artes Liberales, University of Toronto a iné. Výskum v rámci projektu, jeho výsledky a následné revitalizačné stratégie a aktivity vzbudili široký záujem u vedeckej obce doma i v zahraničí i u širokej verejnosti.

Súhrn výsledkov riešenia projektu a naplnenia cieľov projektu v anglickom jazyku (max. 20 riadkov)

The main goal of the project was to document, interpret and scientifically analyze the issues of preserving the way of life, language/dialect, value orientations, and the very identity of Alpine / German lumberjacks Huncokars and their descendants in the Slovak environment using an interdisciplinary approach; to present these results in the form of scientific, popular-scientific outputs, vocabulary and interactive online outputs; and apply the outputs in practice by supporting the renewal and revitalization of Huncokar's culture and identity. Interdisciplinary research combined several methodological approaches such as historical, archival research, field qualitative and quantitative research and linguistic research, and their analysis and interpretation. The project's main outputs are an international collective scientific monograph in English: *Help us, save us, because we are dying! First attempts to rescue and revitalize Huncokars in Slovakia*. Edited by Katarína Slobodová Nováková and Leoš Šatava. Prague: Epoch, 2020, 200p. ISBN 978-80-278-0003-2, in print, other international scientific monographs in German and Slovak.

At the theoretical level, the researchers focused on analyzing the potential and possibilities of the ethno-language revitalization of the researched group's descendants in comparisons with the global trend of ethno-language revitalization and the proposal of methodology/standards of ethno-language revitalization in the Slovak environment. Due to the research team's interdisciplinarity, the research and subsequent publication research were carried out in four research areas: history and historical geography, German studies, didactics / special pedagogy, and ethnology / linguistic anthropology. The researchers published the results of their analyzes in scientific studies in 9 domestic and international

databased journals (WoS, SCOPUS), in 6 international scientific monographs, 2 proceedings from an international scientific conference on minorities, 30 articles in international journals and proceedings.

Interdisciplinary research and an attempt to revitalize the identity and language of the descendants of the Huncokar minority is unique and, for the first time in Slovakia, carried out in such a form and with such good results. Significant didactic results include creating and using an online dictionary and textbook for teaching extinct language and a scientific monograph on the educational system of mountain people.

A significant result of revitalization efforts from outside is encouraging a community of offspring to increase activity and create their own revitalization strategies. It means that professionally prepared, implemented, precisely targeted, and especially required activities from outside (research, data collection, scientific outputs, scientific and popular science events, audiovisual production, education) provoked revitalization activities from within (activities of community members themselves).

Important research results also include establishing and developing international cooperation with institutions researching or implementing ethno-language revitalization: SOAS University of London, University of Warsaw: Faculty of Artes Liberales, University of Toronto, and others. The research within the project, its results, and subsequent revitalization strategies and activities aroused broad interest among the scientific community at home and abroad and the general public.